

Міністерство освіти і науки України

Відокремлений структурний підрозділ

«Любешівський технічний фаховий коледж

Луцького національного технічного університету»

Циклова методична комісія викладачів соціально-гуманітарних дисциплін, фізичного виховання та захисту України

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора з НР

 Тетяна Герасимук-Чернова

« 01 » 09 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА (СИЛАБУС) НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Етика та естетика

Освітньо-професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр
Галузь знань	24 Сфера обслуговування
Спеціальність	241 Готельно-ресторанна справа
Освітньо- професійна програма	Готельно-ресторанна справа

Розробник: Кравчик Любов Матвіївна, викладач коледжу

ДАНІ ПРО ПОГОДЖЕННЯ

РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Розглянуто та схвалено на засіданні робочої проєктної групи (РПГ) освітньо-професійної програми «Готельно-ресторанна справа»	Протокол від <u>01.09.2023р</u> № <u>1</u> Голова РПГ <u>[підпис]</u> <u>Кравченко Л.М.</u> (підпис) (прізвище, ініціали)
Розглянуто та схвалено на засіданні циклової методичної комісії викладачів соціально-гуманітарних дисциплін, фізичного виховання та захисту України	Протокол від <u>1.09</u> № <u>1</u> Голова ЦМК <u>[підпис]</u> <u>Кравченко Л.М.</u> (підпис) (прізвище, ініціали)

Дані про перегляд робочої програми навчальної дисципліни:

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено			
		Дата та номер протоколу засідання РПГ	Підпис керівника РПГ	Дата на номер протоколу засідання циклової методичної комісії	Голова циклової методичної комісії

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну	
Повна назва навчальної дисципліни	Етика та естетика
Розробник(и)	Кравчик Любов Матвіївна, викладач вищої категорії E-mail: kravchyklubov@gmail.com
Семестр вивчення навчальної дисципліни	ІІІ курс (1 семестр)
Обсяг навчальної дисципліни	Обсяг навчальної дисципліни становить 60 годин, 2 кредити ЄКТС: лекції: 16 год. практичні: 14 год. самостійна робота: 30 год. Форма контролю - залік
Мова викладання	Українська
2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі	
Статус дисципліни	Вибіркова навчальна дисципліна за освітньо-професійною програмою
Передумови для вивчення дисципліни	«Всесвітня історія», «Історія України», «Культурологія», «Психологія»
Додаткові умови	Додаткові умови відсутні
Обмеження	Обмеження відсутні
3. Мета та завдання вивчення дисципліни	
Мета навчальної дисципліни: сформувати у студентської молоді загальні уявлення про найважливіші етичні та естетичні категорії, донести знання про основні етапи розвитку теорії моралі, розкрити суть законів краси і гармонії, теорії і практики мистецько-художньої творчості, виробити правильне розуміння сенсу і ролі моралі, а також необхідних у фаховій діяльності естетичних критеріїв та художньотворчих методів. Завдання навчальної дисципліни: навчити здобувачів освіти розуміти основні етичні та естетичні поняття, практично використовувати набуті знання у подальшій трудовій діяльності, в різних життєвих	

ситуаціях, вміння переконливо відстоювати свої моральні принципи, усвідомлювати значення категорії краси, художньо-мистецької творчості у професійній практиці.

4. Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач освіти в результаті вивчення дисципліни

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

СК 8. Здатність знаходити творчі рішення на визначені конкретні проблеми у професійній діяльності.

5. Програмні результати навчання

РН 1. Застосовувати нормативно-правові акти у професійній діяльності.

6. Вимоги до знань і вмінь

Оволодівши зазначеними вище компетентностями, здобувач освіти повинен **знати:**

- специфіку етики та естетики, їх функції;
- ключові категорії, тенденції, парадигми, закономірності;
- проблемне поле етики та естетики;
- норми, принципи, імперативи.
- історичну ретроспективу: історичні етапи розвитку етики та естетики, видатних філософів-гуманістів, теоретиків, митців.

вміти:

- використовувати систему етичних індикаторів для визначення змісту етичних інтересів та орієнтацій людини;
- співвідносити прекрасне з потворним, підвищене з низинним;
- використовувати основи сучасного етикету у житті;
- використовувати знання для більш комфортних та толерантних відносин у житті;
- формувати основні морально-етичні вимоги як для свого життя, так і для навколишнього суспільства;
- використовувати надбані знання у конкретних умовах;
- обґрунтовувати власний або чужий моральний вибір щодо конкретних умов.

Оволодіти такими практичними навичками: формування етичної поведінки фахівця, володіння собою та вміння проявляти такі моральні якості: довіра, повага і терпимість, толерантність; здатність розрізняти добро і зло, моральну, аморальну; засвоєння основ і творчої природи етичного мислення, культури; культура морального діалогу (спілкування),

людяність. Формування знання про необхідність морально-етичного вдосконалення, активної життєвої позиції особистості, творчого мислення з метою самовдосконалення та саморозвитку в обраній професійній діяльності та у суспільстві зокрема.

7. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Предмет і завдання етики. Мораль як соціальний феномен. Етика як філософська наука про мораль. Об'єкт і предмет етики. Взаємозв'язок етики з іншими науками, що вивчають мораль. Основні завдання етики у сучасних умовах. Мораль як соціальний феномен: мораль і проблема її соціальної детермінації (взаємозв'язків).

Тема 2. Головні етапи історичного розвитку етичної думки. Походження та історичні типи моралі. Етичні ідеї Стародавнього світу. Етична думка Середньовіччя та Відродження. Етичні вчення Нового часу. Західна етична думка XX століття. Історія етичної думки в Україні.

Тема 3. Поняття, структура і характеристика моральної свідомості. Місце моральної свідомості в системі моралі. Структура моральної свідомості. Моральні норми і принципи. Моральні мотиви й ціннісні орієнтації. Добро і зло як провідні поняття моральної свідомості й категорії етики. Обов'язок, відповідальність, справедливість, сенс життя і щастя, совість, гідність і честь.

Тема 4. Моральні виміри спілкування. Етика спілкування: загальний огляд проблеми. Сутність спілкування. Основні типи, принципи та суперечності спілкування. Різноманіття передумов і вимірів людського спілкування: моральний аспект. Моральна культура спілкування, її зміст і вияви. Моральні виміри спілкування: толерантність, повага, співчуття, милосердя, любов. Етикет ділових (службових) взаємин. Колективне обговорення ділових проблем.

Тема 5. Національна етика. Сімейна етика. Релігійна етика. Біоетика. Професійна етика. Національна етика. Національний фактор в історії моральності. Національне і загальнолюдське. Сімейна етика. Шлюб, сім'я у формуванні моральної культури особистості. Моральні основи шлюбно-сімейних стосунків. Релігійна етика. Специфіка християнських етичних принципів. Проблема морального змісту нетрадиційних релігійних напрямів. Біоетика - нормативне знання, що охоплює моральну проблематику, пов'язану з розвитком біомедичних наук, які стосуються питань генетики, медичних досліджень, терапії, турботи про здоров'я і життя людини. Професійна етика.

Тема 6. Визначення та сутність поняття «естетика». Основні категорії естетики. Значення поняття «естетика». Предмет естетики. Становлення перших естетичних уявлень. Ставлення до дійсності і художня діяльність людини. Категорії естетики: прекрасне та повторне, трагічне та комічне, піднесене та низьке. Естетика як самостійна наука, її місце і роль серед інших наук.

Тема 7. Специфіка і структура естетичної свідомості. Специфіка естетичної свідомості. Два рівні функціонування естетичної свідомості. Естетичні почуття, смак та ідеал. Функції естетичного ідеалу.

Тема 8. Мистецтво як естетичне явище. Мистецтво XX ст. в контексті європейської естетики. Історичні закономірності розвитку мистецтва. Предмет мистецтва, художній образ, зміст і форма. Стиль і художній метод. Функції мистецтва. Види мистецтва. Естетична специфіка літератури. Мистецтво XX століття в контексті Європейської естетики. Формально-технічні пошуки в європейському мистецтві XX століття: футуризм, кубізм. Абстракціонізм, експресіонізм, сюрреалізм та їх філософське обґрунтування

**8. Тематичне планування навчальної дисципліни
(структура дисципліни)**

Назва розділів, тем	Кількість годин			
	Усього	Лекції	Семінарські	Самостійна робота
Тема 1. Предмет і завдання етики. Мораль як соціальний феномен.	7	2		5
Тема 2. Головні етапи історичного розвитку етичної думки.	8	2	2	4
Тема 3. Поняття, структура і характеристика моральної свідомості	8	2	2	4
Тема 4. Моральні виміри спілкування	8	2	2	4
Тема 5. Національна етика. Сімейна етика. Релігійна етика. Біоетика. Професійна етика.	7	2	2	3
Тема 6. Визначення та сутність поняття «естетика». Основні категорії естетики	8	2	2	4
Тема 7. Специфіка і структура естетичної свідомості.	7	2	2	3
Тема 8. Мистецтво як естетичне явище. Мистецтво XX ст. в контексті європейської естетики.	7	2	2	3
Усього годин	60	16	14	30

Теми семінарських занять	
Тема 2. Головні етапи історичного розвитку етичної думки.	2
Тема 3. Поняття, структура і характеристика моральної свідомості	2
Тема 4. Моральні виміри спілкування	2
Тема 5. Національна етика. Сімейна етика. Релігійна етика. Біоетика. Професійна етика.	2
Тема 6. Визначення та сутність поняття «естетика». Основні категорії естетики	2
Тема 7. Специфіка і структура естетичної свідомості.	2
Тема 8. Мистецтво як естетичне явище. Мистецтво XX ст. в контексті європейської естетики.	2
Разом	14
Теми самостійної роботи	
Тема 1. Предмет і завдання етики. Мораль як соціальний феномен.	5
Тема 2. Головні етапи історичного розвитку етичної думки.	4
Тема 3. Поняття, структура і характеристика моральної свідомості	4
Тема 4. Моральні виміри спілкування	4
Тема 5. Національна етика. Сімейна етика. Релігійна етика. Біоетика. Професійна етика.	3
Тема 6. Визначення та сутність поняття «естетика». Основні категорії естетики	4
Тема 7. Специфіка і структура естетичної свідомості.	3
Тема 8. Мистецтво як естетичне явище. Мистецтво XX ст. в контексті європейської естетики.	3
Разом	30

9. Форми організації навчання

Основними формами організації навчання під час вивчення дисципліни «Етика та естетика» є семінарські, лекційні заняття, самостійна робота здобувачів освіти. Відповідно до вище зазначених форм організації навчання формами контролю засвоєння програми є: самоконтроль, написання контрольних робіт, реферату та залік за період вивчення дисципліни.

10. Методи навчання

При викладанні дисципліни застосовуються методи навчання:

- вербальний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (семінарські заняття);
- наочний метод (ілюстративний та демонстративний);
- самостійна робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування);
- інформаційні методи новітніх комп'ютерних технологій (дистанційні, мультимедійні);
- проблемний метод (написання рефератів);
- інтерактивний метод (ділові ігри).

11. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами діагностики (оцінювання та демонстрування результатів навчання) є письмове опитування на лекціях, усне опитування на семінарських заняттях, захист завдання з СРС, аудиторна контрольна робота, аудиторне тестування, залік.

12. Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти з етики та естетики

Рівень	Оцінка	Вимоги до знань та вмінь	
		Теоретична підготовка	Практична підготовка
		Здобувач освіти	
Незадовільний	2	має фрагментарні знання (менше половини) при незначному загальному обсязі навчального матеріалу; відсутні сформовані уміння та навички; під час відповіді допускаються суттєві помилки	планує та виконує частину завдання за допомогою викладача
Задовільний	3	володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно, на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знайомий з основними поняттями навчального матеріалу	має елементарні, нестійкі навички виконання завдання

Достатній	4	вільно володіє навчальним матеріалом, за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні огріхи у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці	за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдання
Відмінний	5	вільно володіє навчальним матеріалом, висловлює свої думки, робить аргументовані висновки, рецензує відповіді інших студентів, творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань	може аргументовано обирати раціональний спосіб виконання завдання і оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для розв'язання поставлених перед ним завдань

13. Політика навчальної дисципліни

Політика курсу «Етика та естетика» передбачає активне відвідування аудиторних занять, самостійну роботу здобувача освіти, виконання запланованих завдань аудиторних занять, підготовка, виконання і захист самостійної роботи здобувача освіти. Здобувачі освіти, що з певних причин пропустили одне чи більше занять, зобов'язуються відпрацювати тему, добре орієнтуватись у програмових вимогах до теми, пройти поточну форму контролю.

При вивченні навчальної дисципліни від здобувача освіти вимагаються старанність, коректне і взаємно цікаве ділове спілкування, дотримання засад академічної доброчесності.

14. Рекомендована література

Основна література:

1. Етика та естетика: Навчальний посібник / За ред. Панченко В. І. – К.: 2014. – 432 с.
2. Естетика: Навчальний посібник для педагогів / за ред. Т. І. Андрущенко. - К., 2014. - 613 с.
3. Курс лекцій і методичні вказівки до самостійного вивчення дисципліни “Етика та естетика” /Укл.: Фесенко Г.Г. – Харків, 2009. – 36 с.
4. Ларіонова В. К. Історія етичних учень: посібник / Ларіонова В. К. – Івано-Франківськ – 2004. – 192 с.
5. Малахов В. А. Етика: курс лекцій / В. А. Малахов. – Острог, 2014. – 214 с.
6. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Етика та естетика» [Ел. ресурс] /http://sites.znu.edu.ua/bank/public_files/2014/09/9364_1411029985_konspekt_lekszij_etika_ta_estetika.pdf

7. Петрушенко В.Л., Савельєв В.П., Сурмай І.М., та ін. Етика і естетика: Навчальний посібник / За ред. В.Л. Петрушенка. – Львів, 2015, - 304 с.
8. Тофтул М. Г. Сучасний словник з етики / М.Г. Тофтул. – Житомир, 2014 р. – 416 с.
9. Естетика: навч. посіб. / Анучина Л. В., Бурова О. К., Уманець О. В., Шило О. В.; за ред. Л. В. Анучиної та О. В. Уманець. — Х. : Право, 2010. — 232 с.
10. Естетика : навчальний посібник / за ред. Мартиненко Л. Б. – Умань, 2016. – 137 с.

Додаткова література:

1. Історія української школи і педагогіки: Хрестоматія. – К., 2003. – 767 с.
2. Кутузова Г. І. Естетичне виховання як засіб творення естетичної культури студентської молоді / Г. І. Кутузова // Філософська антропологія та філософія культури. 24. – 2011. – С. 40 – 44.
3. Кучер Тетяна. Естетична свідомість крізь призму феномена «молодіжної культури» / Тетяна Кучер // Наукові записки. Серія «Філософія». Випуск 6. – С. 20 – 27.
4. Ланюк Є. Естетика і політика: форми взаємодії / Є. Ланюк.
5. Мазурик М. Онтологічний вимір етичних категорій добра і зла / Марія Мазурик // <http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/6396/1/05.pdf>. С. 25 - 31.
6. Омельчук О. М. Гуманістичні уявлення про поведінку людини у філософії епохи відродження / Омельчук О.М. // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. – 3. 2011. – С. 438 – 448.
7. Полухтович Т. Моральні цінності в житті людини / Тетяна Полухтович. – Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. – 2013. – С. 54 – 59.
8. Стеценко Л. Л. Сучасна українська естетика: до визначення тенденцій розвитку / Л. Л. Стеценко // Гуманітарний часопис. - 2013, № 2. – С. 55 – 62.
9. Стукаленко З. Розвиток толерантності в епоху античності та середньовіччя / З. Стукаленко // http://www.kspu.kr.ua/ua/ntmd/konferentsiy/2-mizhnarodna-internetkonferentsiya-2014/section-1/1217-rozvitok_tolerantnosti_v_epokhu_antichnosti_ta_serednovichchya.
10. Тепенчак Т.М. Естетика тоталітарної культури як засіб маніпуляції свідомістю мас / Т.М. Тепенчак // Гуманітарний часопис.- 2006, № 4. – С.63 – 71.
11. Томашевський Володимир. Естетична культура як соціально-історична категорія/ Володимир Томашевський // Педагогіка вищої та середньої школи. – 2013. – Вип. 38. – С.355 – 361.
12. Тофтул М. Г. Естетичне відношення людини до дійсності/ М. Г. Тофтул. – Етика. Естетика. Логіка. – С. 109 – 119.
13. Шульга Тамара. Мовна естетика сільського повсякдення у повісті А. Дімарова «Мажориха» / Тамара Шульга // Культура слова №77. - 2012. – С. 37.

14. Чмут Т. К. та ін. Етика ділового спілкування / Т. К. Чмут та ін. – К.: 2003. – 208 с.

15. Шкурін О. І. Історичні етапи становлення сучасної моралі / О. І. Шкурін // Електронний режим доступу: <http://nvd.luguniv.edu.ua/archiv/NN1/r5/07soissm.pdf>.